

ARCH 06/13

REALIZÁCIE K TÉME

HAUSBÓTY

KOMÁRNO

MANDL – LIVING ON WATER

POHODA NA VLNÁCH

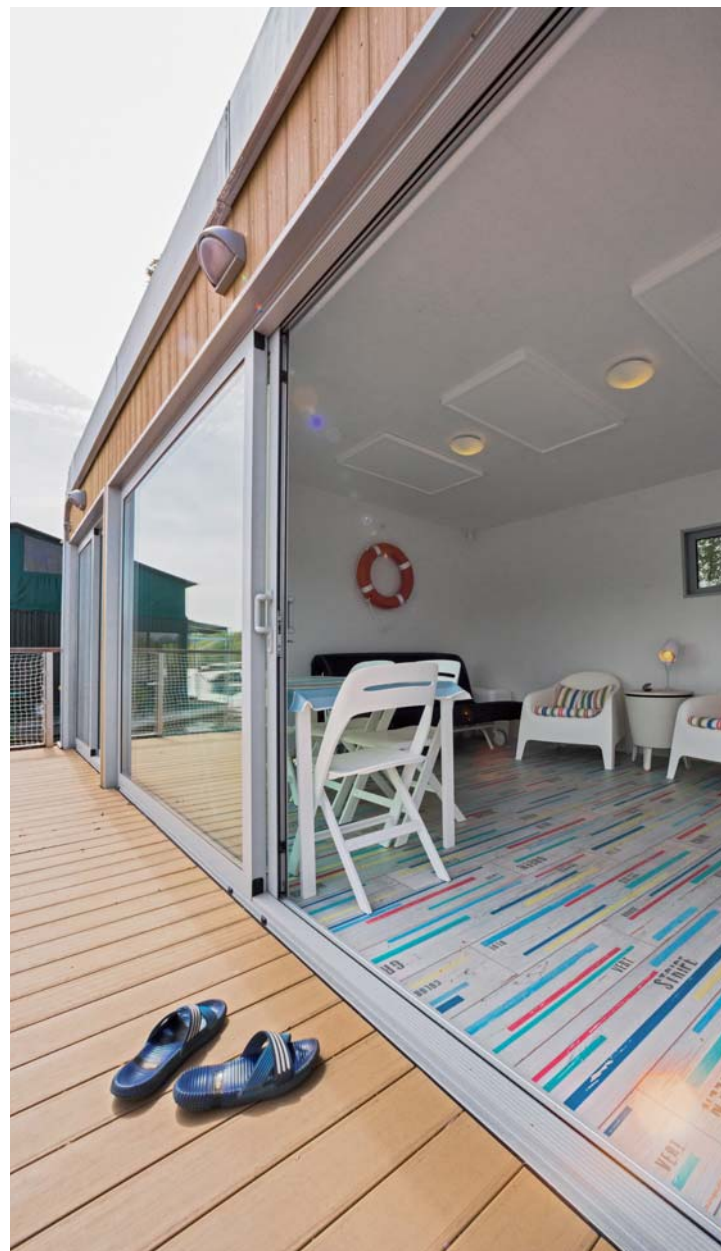
Kedy naposledy ste spúšťali hrubú stavbu vlastného domu na vodu? Majitelia plávajúcej rekreačnej chaty Patrik a plávajúceho nízkoenergetického domu Erik to zažili na vlastnej koži. Prvé, čo potrebujete, je lodný inžinier s blízkyim vzťahom k architektúre, zopár železobetónových pontónov a ide sa na to.

Patrik

Prvým z projektov lodných inžinierov Petra a Jiřího Mandla, ktoré som navštívila, je plávajúca chata. Je vyviazaná na pravom brehu rieky Váh len niečo menej ako 4 km od sútoku Váhu s Dunajom. Od centra Komárna je to sem k hrádzi na skok, ale aj napriek tomu tu panuje pokoj a vyrovnanosť. Na protiláhlom brehu sú iba lužné lesy národnej prírodnej rezervácie Apálsky ostrov. Vo výhlade vám nebráni ozaj nič. Popred chatu sa občas mihnú vodáci v kajakoch. Nebíčko. Dopracovať sa k nemu je celkom zaujímavé. „V prvom rade potrebujete získať súhlas k užívaniu brehu a vody,“ vysvetľuje mi Peter Mandl. Šírka brehu, ktorú spolu s vodnou plochou dostanete do užívania, má 20 metrov. Hausbót teda túto šírku nikdy neprekročí. Tento konkrétny má celkový pôdorys 12 x 6,3 m. Vzdialenosť od brehu závisí od splavnosti rieky – objekt nesmie zasahovať do plavebnej dráhy vodného toku. Takisto sa musíte riadiť výtlakom, ktorý pontóny vyplnené polystyrénom zabezpečia. Konštrukčným prístupom k nadstavbe je vcelku pochopiteľne montovaná drevostavba.

V záplavovom území za hrádzou, v ktorom chata kotví, je kanalizácia a vodovod nezmyselným konceptom. Objekt má teda technickú miestnosť, v ktorej sa nachádza filtračná sústava, ktorá upravuje vodu priamo z Váhu do kvality úžitkovej vody. Okrem toho je v jednom z dvoch pontónov integrovaná biologická čistiareň odpadových vôd.

Dispozícia je jednoduchá. Obývací priestor s kuchyňou a jedálňou, dve spálne, hygiena, technická miestnosť. Vonkajšia sprcha na terase. Všetko. Na svojich 37 m² úžitkovej plochy ale chata pôsobí výnimočne priestranne. Je to dané rozmerným presklením a svetlým interiérom, pre ktorý sa rozhodli majitelia. Povrchy sú primárne biele, doplnené nevtieravým živým dekorom v námornom štýle.

Erik

Lodiarske umenie skombinované s architektonickým citom vie priniesť aj odvážnejšie projekty – napríklad nízkoenergetický rodinný dom. Má úžitkovú plochu takmer 100 m² a nemusíte zaň platiť daň z nehnuteľností. Dokonca sem príde aj pošta. Domáci tu však nemajú trvalé bydlisko – ich dom je totiž oficiálne malým plavidlom.

Ako sa dopracovať od jednoduchej a elegantnej chaty k rodinnému domu na vode? Výpočty zaťaženia pontónov aj riešenie architektúry sú napínavejšie. „S kolegyňou občas niečo navrhujeme, akoby sme to navrhovali pre suchú zem, ale Peťo nás hneď usmerní,“ hovorí mi architektka Mária Klaučová, spolupracovníčka Petra Mandla, zo spoločnosti eXworks. Jeho prepočty sú dôležité. „Nie sme na zemi, ani vodováha tu nefunguje,“ hovorí. Napriek nutnosti zachovať rovnomerné

zaťaženie sú však stavby na vode tvarovo mnohoraké. S vykonzolovaním nie je taký problém, ako by sa mohlo zdať. Často príde na reč aj usporiadanie dispozície. Podobne ako chata Patrik, dom obsahuje technickú miestnosť s filtračnou sústavou na vodu, ventilačnou jednotkou či tepelným čerpadlom, WC a sprchu, vzájomne prepojené obývacie priestory s kuchyňou a jedálňou, a na „hornej palube“ tri spálne orientované na juh a hygienu. Do priečok z OSB dosiek sú umne zakomponované úložné priestory. Hausbót je síce na vode stabilný, ale do jeho náveternej strany sa občas oprie vietor. Čo môže byť vstavané, to vstavané je.

Kvôli nutnosti eliminácie zaťaženia tu nenájdete keramické dlažby ani sadrokartón. Podlahové vykurovanie je uložené v kazetách. Podlahovú krytinu domáci kúpali na kilogram, nie na meter štvorcový. Omietky sú nahradené tapetami. Keďže na vodu bola spustená hrubá stavba, obklady a dokončovacie práce sa riešili priamo na vode. Ako sa dozvedám, spôsobovalo to zaujímavé situácie. Raz, keď voda vo Váhu stúpila natoľko, že zaplavila vstup na prístupový mostík, prepravovali majitelia tapetárov do domu v člnе.

Údržba je takisto nevšedná. Železobetónový pontón odolá ľadu, naplavenému drevu a nedochádza na ňom k úbytku materiálu a teda strate pevnosti. Dom preto netreba vyťahovať na lodnom výťahu, obnovovať ochranné nátery, prípadne celé časti pontónov, ako sa to robí pri použití oceľových plavákov. Odpadá aj pravidelné meranie hrúbky obšívky, ktoré je nutné pre obnovenie technického preukazu plavidla. Terasy po celom obvode takisto majú svoj hlbší zmysel. Napokon, plávajúci dom Erik je plavidlo, platia preň bezpečnostné normy ako na lodi. Okná hygieny a schodiska majú nezameniteľný námorný charakter. Všetko je z dreva alebo drevotriesky, všetko hreje. Domáckosť a pohodlie – to je to, čo vyžaruje z tohto domu. Dýcha to tu pohodu a kamarátskou atmosférou, ktorá medzi okolitými vodákmi panuje.

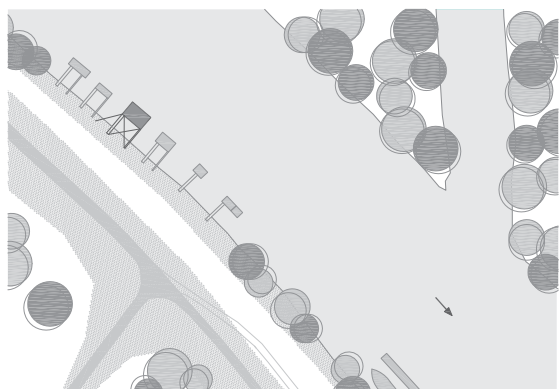
Za tri roky sa štvorčlenná rodina stala pre návštevníkov hrádze kuriozitou. Čo je v Holandsku či Švédsku celkom obvyklý druh bývania, je na Slovensku zatiaľ raritou. No aj Slováci postupne začínajú objavovať čaro vodných tokov nie len prostredníctvom člnov a rybolovu.

Korina Krchniaková

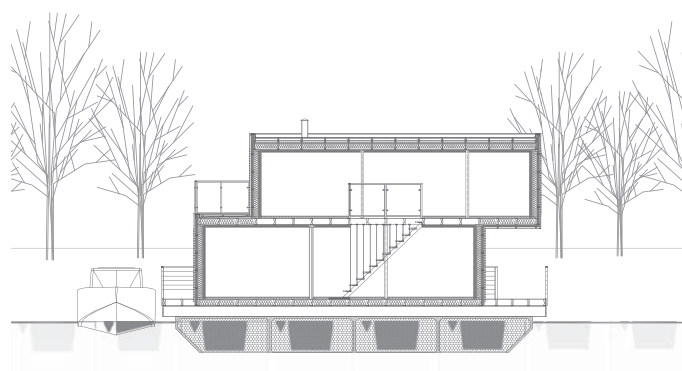

ARCH 06/13

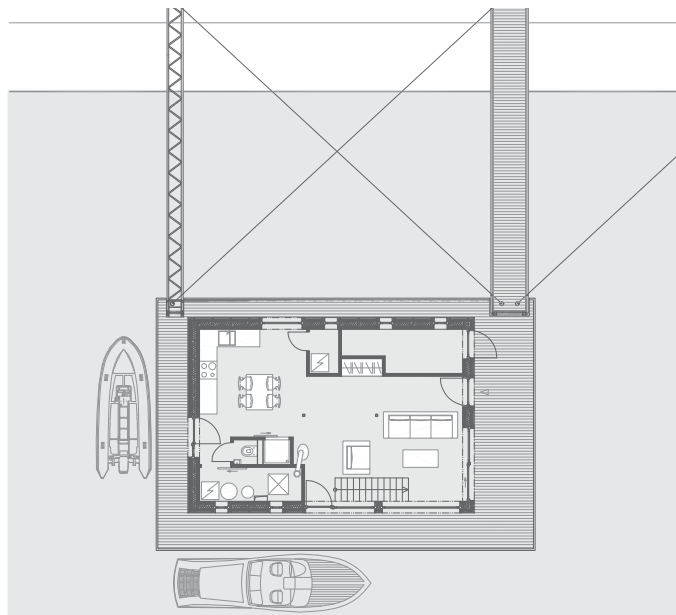
REALIZÁCIE K TÉME

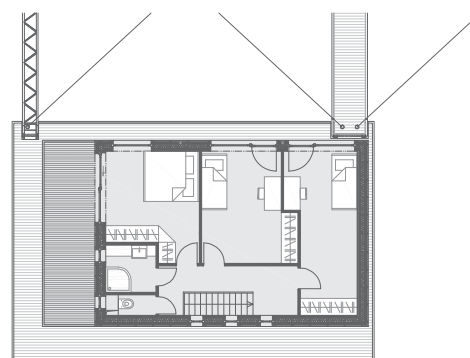
SITUÁCIA

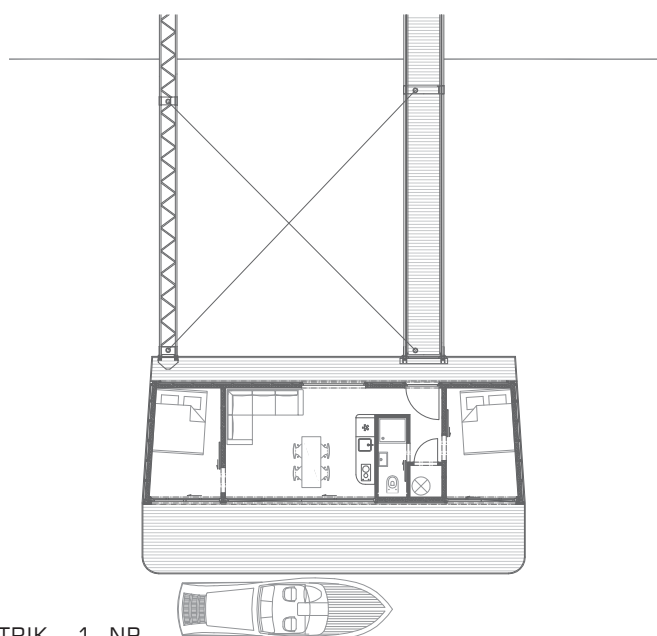
REZ POZDLŽNY

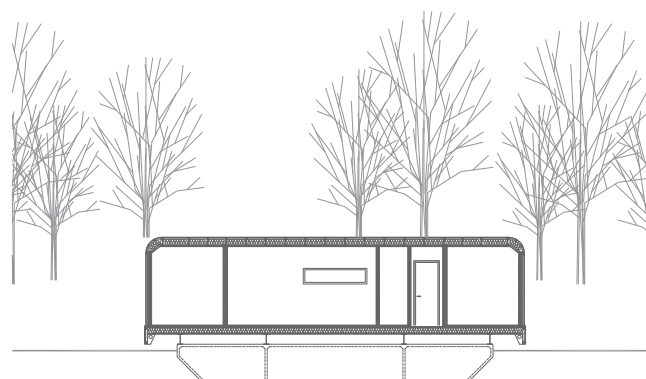
ERIK --1. NP

2. NP

PATRIK - 1. NP

REZ POZDLŽNY

PLAVAJÚCE OBJEKTY: CHATA A NÍZKOENERGETICKÝ RODINNÝ DOM

KOMÁRNO

Autor: Peter Mandl

Lodiarske riešenie: Peter Mandl, Jiří Mandl

Plocha pontónu s terasou: 81,6 m² (chata), 108,8 m² (RD)

Celková úžitková plocha: 37,2 m² (chata), 98,5 m² (RD)

Projekt: 2010 (chata), 2008 – 2009 (RD)

Realizácia: 2011 – 2012 (chata), 2009 – 2010 (RD)

Foto: Katarína Dohnányová

MANDL – LIVING ON WATER

Peter Mandl

*1981 Bratislava

_ 2004 Strojnícka fakulta STU Bratislava